Nr. 8. II-JI METAI

1928 m. gegužio 16—31 d.

VYTIS

REDAKCIJOS ir ADMINISTRACIJOS antrašas: Vilnius, Totorių gatvė Nr. 6.

Atskiro numerio kaina 15 sk. arba 20 liet. centų. Prenumeratos kaina: 3 mėn.—80 sk. arba 1 litas.

SEKMINIŲ DIENĄ.

Iš šimtų tūkstančių tikinčiųjų krūtinių Šventosios Dvasios atsiuntimo dieną išsiverž malda: „Ateik Šventoji Dvasia, palinksmink nuliūdusią žmoniją, parodyk tiesos kelią ir išvesk iš tų klajonių, į kurias įpainiojo ją puikybė, pavydas ir neapykanta!"

Jeigu visam pasauliui ta malda yra patartina ir reikalinga, tai juk mes, lietuviai, ypač turime kuodažniausiai ir kuokarščiausiai melstis prie Šventosios Dvasios, kad jinai apšviestų mūsų protą ir išvestų mus iš puikybės, pavydo ir nesantaikos rato.

Juk patys esame liudininkais to, kas aplink mus darosi, girdime tas tarpusavio rietenas, matome tą viens kitam duobių kasimą, tą nekalčiausių žmonių šmeižimą. O tai visa yra piktojo pagunda, kuris pats pragarą kęsdamas, nori tą pragarą ir mumyse sukurti.

Malda prie Šventosios Dvasios mums reikalinga, kad meilė ir amžina santaika mūsų širdyse įsiviešpatautų, kad Dievo balsas kiekvieno sielą pasiektų, kad Šventoji Dvasia apšviestų mūsų protą taip, kad Sekminių dieną pajustume sieloje, jog esame broliai, visi lygūs sūnai vienos garbingos Tėvynės Lietuvos ir galėtume visoje pilnumoje pamatyti, kokių gausių vaisių duos ta tarpusavio meilė visuomenei, o pirmoj eilėj mums patiems.

Zmogus, kuris nors vieną valandėlę juto to smagumo, kokio duoda artimo broliškosios meilės jausmas, tas niekuomet neapdrabstys artimo šmeižtų purvais, tas niekuomet nesuteps savo lūpų apkalbėjimais, neužterš savo širdies neapykanta.

Sekminių diena, Šventosios Dvasios atsiuntimo diena, privalo būti mūsų vidujinio atgimimo diena, kurį vėliau privalome tvirtinti ir gilinti.

Nepakanka tą dieną padabinti mūsų bakužėles berželiais ir gėlėmis, ar kitais kokiais žaliumynais, bet privalome padabinti ir mūsų širdis meilės ir santaikos žiedais, kurie ateity galėtų duoti trokštamų vaisių, būtent įgyvendintų visuotiną broliškumą ant žemės.

Iš paviršaus atrodo, kad visuotino broliškumo įgyvendinimas ant žemės kaipir lengvas dalykas, bet ištikrųjų yra tai be galo sunkus, tuo labiau, kad pradėdami tai vykinti esame įsitikinę, jog tai yra negalimas, stačiai neįvykinamas dalykas. O antra nemažiau svarbi kliūtis yra ta, kad mes visų pirma norime kitus taisyti, visai nekreipdami domės į save. Tuo tarpu, norint tai pasiekti, neieškokime kokių nors tolimųjų vaizdračių, bet pirmoj eilėj pažvelkime į savo sielų gilumą ir kuogreičiausiai išraukime iš jų visas piktžoles, kurios tenai įsišaknijo, o pasėkime kvepiančių meilės gėlių, kurios žavinčiu savo kvapu užkurtų mūsų širdyse negęstančios meilės ugnį. Jeigu kiekvienas mūsų tai padarys, tai visa kita savaimi įvyks.

Nepamirškime tačiau, kad žmogus yra lankstus ir silpnas, kad be Dievo valios pats vienas nieko beveik negali padaryti, o atsimindami tai, žinosime kieno pagalbos prašyti, prie ko kreiptis. Geriausia tam proga, tai Sekminių diena, Šventosios Dvasios atsiuntimo diena, To Suramintojo, Apšvietėjo ir Tvirtintojo silpnųjų žmonių širdžių. Kreipkimės prie Jo tą iškilmingą dieną ir prašykime, kad duotų mums jėgų ir ištvermės, kad mes pirmoj eilėj įstengtume nugalėti savo pačių blogus įpratimus, kad mes patys taptume broliškumo gaivintojais, kad mes taptume statytojais naujojo gyvenimo ant žemės.

Ir jeigu tik karštai prašysime, Šventoji Dvasia duos ne tik mums meilės ir santaikos malonę, bet sujungs nenutraukiamais meilės ryšiais ir visą žmoniją, šiandieną taip suskaldytą į daugybę priešingų viena kitai srovių.

P. V.

Kas per politika?

Kaip žinoma, gruodžio mėn. Tautų Lygos Tarybos rezoliucijoje lietuvių lenkų santykių byloje, buvo punktas, kuriuo Lenkijai buvo uždedama priedermė likviduoti padėtį Vilniaus krašte, kurią sudarė Varšuvos vyriausybė pereitų metų spalių mėn. negirdėtomis ligi šiol represijomis arba tariant valdišku žodžiu „retorsijomis". Plaukė dienos ir savaitės, net ištisi mėnesiai, belaukiant Tautų Lygos Tarybos nutarimo įvykdyti gyveniman, tačiau lenkų vyriausybei neskubu tai buvo. Tiesa, paleista iš kalėjimo retorsijų metu suimti lietuvių kunigai ir pasauliečiai, leista grįžti atgal ištremtiesiems, tačiau buvo skaudžiai jaučiama didžiausioji skriauda, padaryta retorsijų metu, būtent mokytojų seminarijos ir keliosdešimties pradž os mokyklų uždarymas, kurių lenkų vyriausybė, nepaisant didžiausių pastangų iš lietuvių pusės, atidaryti nenorėjo.

Stoka žmonių, švietimo reikalingumas vietomis dar labai nesusipratusios sodžiaus visuomenės labai ir labai yra jaučiamas ir verčia mus kuogreičiausiai paruošti mokytojų, kurie eitų į sodžių ir plėštų tamsybės dirvonus, nešdami sodžiaus visuomenei šviesos kibirkštėlę. Todel tai ir buvo skaudus smūgis Mokytojų Seminarijos uždarymas.

Dabar, kuomet eina lietuvių lenkų derybos ir kuomet iš Varšuvos į Kauną be paliovos plaukia draugiškumo užtikrinimas ir tam panašūs saldūs žodeliai, neišpuolė lenkų vyriausybei toliau eiti prieš tuos savo draugiškumo pasižadėjimus, daryti tų taip aiškių priešingumų, kurie neatatinka žodžių, išreikštų maloniose konferencijos delegatų kalbose.

Pagaliau lenkų spauda pranešė, kad leidimas lietuvių mokytojų seminarijai duotas.

Stovinčiam toliau nuo viešojo Vilniaus krašto lietuvių gyvenimo reikalų, gali atrodyti, kad jau visos retorsijų metu padarytos Vilniaus krašto lietuviams skriaudos atitaisytos ir viskas tvarkoj, kad Varšuva išpildė visus savo pasižadėjimus Vilniaus lietuvių atžvilgiu. *Iš vardo* — tai gal ir taip, bet *ištikrųjų* — tai padaryta nauja skriauda Vilniaus krašto lietuvių visuomenei.

Lietuvių mokytojų seminarija, kuri ligi šiol buvo Lietuvių Katalikų Švietimo Draugijos „Ryto" žinioje ir pilnų pasišventimo, mylinčių savo kraštą ir visą lietuvių tautą žmonių valdoma, atiduota retorsijų metu susitvėrusiai švietimo draugijai „Kultūrai", kur kažin kokiu tai nesuprantamu būdu kas kart vis daugiau paramos randa Varšuvoje.

Apie tą draugiją girdima visokių kalbų, kurios sukelia neramumo. Joje susispietę vadinamieji „pažangieji", kuriems žodis *Katalikikų Bažnyčia* yra tai tuščias išsireiškimas, o mūsų tėvynės ideja, rodos, taip stovi antroj eilėj, nes pirmą vietą užimą tarptautinio socijalizmo obalsiai. Tai sukelia labai rimtų abejojiar galėsime pasitikėti taip mums ligi šiol brangia švietimo įstaiga.

Lenkų vyriausybė, atimdama Lietuvių Mokytojų Seminariją iš katalikiškosios „Ryto" draugijos ir atiduodama „pažangiųjų" „Kultūrai", kirto skaudų smūgį Vilniaus krašto katalikiškąjai visuomenei.

J. Č—ys.

Gražios mintys.

Kaip žibintas negali degti be ugnies, taip žmogus negali tikrai gyventi be Dievo.

Be ugnies nebus švyturyje šviesos, o be Dievo nebus žmoguje tikrosios gyvybės.

Vaikų valios auklėjimas.

Tėvai ar auklėtojai negali sekti kiekvieną vaiko žingsnį, pastebėti jo darbus ir pasielgimus, nurodyti jo klaidas ar daryti jam pastabas, paliepti ką gali daryti ar subarti už jo prasižengimus. Todel jau iš mažens reikia vaikus taip auklėti, kad jie patys be vyresnių nurodymų žinotų kaip elgtis.

Kas yra priežastim, kad taip dažnai jaunuomenė, atsitraukusi nuo tėvų ar globėjų priežiūros, pakrypsta blogon pusėn ir nesugeba atsispirti visokioms pagundoms: tai yra stoka valios.

Kaip auklėti vaikus, išlavinti jų valią, jiems priduoti daugiau jėgos nugalėti įvairias pagundas, kurių jie užtenkamai ras savo ateityje, savo gyvenime?

Tai yra pasiekiama per vaikų moralės auklėjimą, tai yra ilgas, rimtas darbas.

Tikiuosi palengvinsiu truputį tą globėjų naštą, paduodant keletą taisyklių vaikų valios auklėjimo reikalu.

Nereikia, kad vaikas jaustų, jog kiekvienas jo pasielgimas yra sekamas; niekada nereikia vaiką įtarti: tegul vaikas mano, jog jis elgiasi savistoviai, bet tas nereiškia, kad vaikas neįsidėtų sau į galvą, kad visa ką jis daro yra gera.

Reikia iš anksto vaikui nurodyti pasekmes tokio ar kitokio pasielgimo, ir leisti jam pačiam išspręsti, kaip turėtų pasielgti.

Pavesti vaikui laikas nuo laiko atlikti atsakomingą darbą: liepti prižiūrėti jaunesnį broliuką, nusiųsti su kokiu nors reikalu pas pažįstamus, namuos jam paskirti nuolatinę pareigą ir t.t.

Pratinti vaiką atlikti tą ko jis nenori atlikti šiuo momentu ir sulaikyti nuo to, ką jis geidžia: reikia duoti progą, kad vaikas savo valia pasidarytų pasi-

Vilniaus Kalvarijų vaizdeliai

I stotis Večernykas.

šventimą: pasidalytų saldainiais su savo draugais, atiduotų gautąjį pinigą ubagui, nepradėtų žaisti kol pamokos nepriruoštos ir tt.

Vaikų gyvenime galima rasti daug atsitikimų, kur reikia stengties pratinti vaiką prie pasišventimo: pav., pasiūlykime vaikui, kad jis kasdien nors kartą pasielgtų prieš savo norą. Jei vaikas pasižada ir palieka ištikimas savo žodžiui, tada galima tikėtis, kad ir ateity būdamas jaunuoliu ir vyru turės užtenkamai stiprios valios susilaikyti nuo to, kas neleistina ar karžygiškai perkentėti nepasisekimus, nelaimes. „Pasišventimas yra pirma priežastis viso, kas aukštesnio, kas kilnu gyvenime“ (Veuillot).

Nereikia vaiko perdaug lepinti: tegu jis keliasi anksti, prausiasi šaltu vandeniu; žiemą nereikia perdaug šiltai rėdyti; žodžiu, bendras auklėjimas turi būti energingas, bet nešiurkštus. Fizinis kūno lavinimas irgi bendradarbiauja prie maralio lavinimo: menkos sveikatos žmogus visuomet turi silpnesnę valią, negu sveikas.

Būti vaikui pavyzdžiu tvirto nusistatymo: neduoti daug paliepimų, nei tokių kurie prieštarautų vienas kitam. Vaikai daugiau reikalauja pavyzdžių, negu kritikos.

Stengties, kad vaikas suprastų, jog tai jis turi daryti ne vien del to, kad geras darbas duoda pasitenkinimą, bet kad tai yra jo prievolė, kad mūsų tikėjimas uždeda tą pareigą visiems krikščionims.

E. C.

Meilės ir gėlių mėnuo.

Puikiausias ir meiliausias mėnuo metuose, be abejo, yra gegužės mėnuo. Tai yra meilės ir gėlių mėnuo. Sodai, pievos ir laukai mainosi įvairių įvairiausių gėlių varsose, o iš krūtinės gilumos veržiasi dėkingumo himnas prie To, Kuris tai visa sutvėrė, valdo, Kuris tą pilkąjį pasaulį padabino tokia mozaika

XIV stotis Geležiniai Vartai.

Šis tas apie masonus.

Žodis „masonas“ arba „parmazonas“ lietuviuose dažnai girdimas. Tie du žodžiai dažniausiai vartojami yra kaipo keiksmo arba paniekos žodžiai, bet daugeliui nėra žinoma, kas per vieni tie masonai, todel neprošalį bus bent šiek tiek apie juos paaiškinti.

Masonas arba franmasonas yra prancūziški žodžiai. Lietuviškai išvertus, masonai reiškta mūrininkai, o franmasonai—laisvieji mūrininkai. Pastarąjį žodį lietuviai sulietuvino ir iš franmasono padarė parmazoną. Tatai masonai ir franmasonai, arba kaip lietuviai vadina parmazonai yra žmonės, kurie priklauso prie masonų organizacijos. Masonija yra slapta bedievių arba tikybos griovikų organizacija. Prie jos priklauso patys aštriausi bedieviai, laisvamaniai, socijalistai, arba kaip jie save mėgsta vadinti „šviesieji“ ir „pažangieji“.

Nors masonų organizacija yra slapta, tačiau pastaruoju laiku jos paslaptys liko išvilktos aikštėn. Yra nemaža tikinčiųjų mokslininkų, kurie daug metų tyrė masonų veikimą ir pagalios jų paslaptis ištyrė ir aprašė. Toje srityje ypač daug pasidarbavo prancūzų ir vokiečių mokslininkai.

Savo pradžią ir įkūrėją masonai stengiasi paslėpti, leisdami apie tai įvairiausių paskalų, tačiau mokslininkai tvirtina, kad jų pradžia buvusi tokia:

Viduramžiais buvo didelės mūrininkų ir kitokių amatų draugijos. Tas draugijas paprastai vadina korporacijomis. Ir mūrininkų ir kitų amatų draugijose nariai buvo trijų rūšių: mokiniai, pagelbininkai ir meistrai.

Ilgainiui tos organizacijos iškrypo ir susilpnėjo. Meistru begalėjo tapti tiktai meistro sūnus arba žentas, o šiaipjau mokiniams meistrai įvedė sunkius egzaminus, kad niekas negalėjo jų išlaikyti ir tapti meistru, nors ir geriausiai mokėjo savo amatą.

Del to daug mokinių buvo nepatenkinti. Jie susidėjo į slaptą organizaciją, kurią sutvarkė taip, kaip kaip buvo sutvarkytos viešosios organizacijos. Jų sąjungoje taip pat buvo ir mokinių, ir pagelbininkų, ir maistrų. Tik tapti meistru čia buvo daug lengviau, todel kiekvienas skriaudžiamasis noriai į tas slaptas organizacijas rašėsi,

Tos organizacijos buvo slaptos del to, kad valdžia griežtai uždraudė tverti kitas amatninkų draugijas šalip tų, kurios jau buvo ir kurioms vadovavo anie minėtieji meistrai, kurie buvo įvedę savo gagelbininkams tokius sunkius egzaminus. Stodamas į tą slaptą-

Vilniaus Kalvarijų vaizdeliai.

Vilniaus Kalvarijų bažnyčia.

puikiausių varsų. Bet ne tik laukai ir pievos maudosi įvairiausių spalvų gėlėse, bet ir bažnyčiose ant altorių pamatysi gražiausių bukietų, ir turtuolių salionuose, ir vargšo bakužėlėj aplink šventųjų paveikslus ir ant menko medinio stalelio. Nes tai yra gėlių, gėlių ir meilės mėnuo.

Ir kuomet visa gamta maudosi tūkstantinėse gėlių varsose, žmonių sielose gimsta koks tai nežemiškas, viršgamtiškas jausmas ir prie Sutvertojo, ir prie Jo sutvėrimų, kuris veržiasi prie naujo gyvenimo ir jau pačiu savo atsiradimu garbina viešpačių Viešpatį. Gegužės mėn. bažnyčios pilnos, ir ten skamba linksmos giesmės Tos garbei, kuri buvo Dievo Sūnaus Motyna, kuri lygiai kaip ir Jis kentėjo, kad tik išvadavus žmoniją iš tamsybių ir į amžiną garbę ir šviesą nuvedus. Kentėjo iš meilės del žmonių ir daugiau nieko iš jų nereikalauja, kaip tik tos pačios karštos, neišsemiamos meilės. Taigi gegužės mėn. ir reiškiama Jai ta meilė karštose maldose ir giesmėse bažnyčiose ir prie jos stovyklų ir paveikslų pakėlėse. Gegužės mėn. prie Marijos kojų dedame bukietus gėlių, nes gėlės yra mūsų gyvenimo linksmybė ir mūsų laimės atvaizdas. Ar galite, Gerbiamieji Skaitytojai, įsivazduoti sau gyvenimą be gėlių? Koks liūdnas tai būtų vaizdas! Rodos nebūtume taip prisirišę prie šios ašarų pakalnės, be abejo neviliotų mūs taip gyvenimas ir kur kas mažiau būtų mėgėjų prailginti visokiais būdais kaip galima daugiau tą mūsų liglaikinę kelionę. Apvaizda numatė tą mūsų nusistatymą, ar tyčia jį įkvėpė į mūsų sielas ir nenutraukiamais ryšiais surišo mūsų gyvenimą su gėlių gyvenimu. Matomai yra net aiškiausias sąryšis mūsų jausmų su gėlėmis.

Su kokiu, pavyzdžiui, pasigėrėjimu kukli ir nekalta mergelė dabina savo kaseles rūtų šakelėmis, tomis pirmomis pavasario gelelėmis! Ar smulkūs žaliosios rūtelės lapellai neprimena mums jaunos mergelės, jos jautrios širdelės, gailiųjų ašarėlių? Arba tos

III stotis. V. Jėzus Alyvų daržely.

---

ją sąjungą, kiekvienas narys prisiekdavo laikyti paslaptį ir niekam neprasitarti apie savo slaptąją draugiją ir jos veikimą.

Ilgainiui tokių slaptų draugijų prisitvėrė daug. Kad neišduoti paslapčių ir susižinoti su kits kitu, tų draugijų nariai pradėjo vartoti paslaptingus ženklus arba simbolius.

Pastebėję tai bedieviai ir tikybos griovikai sumanė tas organizacijas išnaudoti savo tikslams, Jie pradėjo į jas rašytis ir pagalios susitarę paėmė į savo rankas vadovybę. Pradėjo darbininkus kurstyti ne vien prieš senuosius meistrus, prieš esančią tvarką, bet ir prieš tikybą, kurį tą tvarką palaikanti. Taip bedieviams arba tikybos priešininkams beveikiant, slaptosios darbininkų organizacijos tapo bedieviškomis draugijomis. Amatų ir darbininkų reikalai tapo nustumti į šalį, beliko tik draugijos formos ir vardas, o pačios draugijos besivertė politika ir tikybos griovimu.

Kadangi tų draugijų pačios galingosios ir pačios veikliosios buvo mūrininkų draugijos, tad žmonės ėmė vadinti visas slaptas amatininkų draugijas mūrininkų draugijomis, o jų narius — mūrininkais, o prancūziškai — masonais, arba franmasonais.

Delto ir dabartiniai masonai senu papratimu vadinas masonais arba mūrininkais, nors jie tuo amatu visiškai neužsiima.

Ilgainiui masonų draugijos pradėjo vadintis ne draugijomis, bet ložomis. Kaip senovės amatninkų draugijos, taip ir dabartinių ložų nariai vieni vadinas mokiniais, kiti pagelbininkais, dar kiti meistrais. Ir dabartiniai masonai vartoja visokių slaotų ženklų, reikalauja nuo įstojančių priesaikos, kad jie niekam neprasitartų apie mosonų ložas ir kas ten yra daroma.

Masonų buvimas ir jų pragaištingas veikimas tikrai buvo žinomas aštuonioliktam amžiuj. Popiežius Klemensas XII savo raštu, vadinamu „In eminenti" 1738 m. balandžio mėn. 24 dieną pasmerkė masonus, kaipo tikėjimo ardytojus ir atskyrė nuo bažnyčios visus tuos, kurie prisidėjo prie masonų.

Pirmosios valstybės, kurios ėmė varžyti masonų plitimą, buvo protestoniškosios. Olandijos valdžia išleido masonus varžantį dekretą 1735 m., Šveicarijos kantonai (valstybės): Geneva — 1738 m., Curich'as — 1740 m., Bernas — 1745 m. Neprotestoniškosios valstybės masonus ėmė varžyti vėliau. Ispanijos karalius Ferdinandas VI 1751 m. liepos mėn. 2 dieną paskelbė įsakymą, kad masonai turi būti baudžiami kaipo tėvynės išdavikai. Bavarijoj masonybė uždrausta 1784 m., Ba-

Vilniaus miesto vaizdeliai.

Aikštė prie senosios Vilniaus rotušės.

pakalnutės (konvalijos), pirmieji pavasario žiedeliai, savo tyru baltumu nereiškia mergelės nekaltybės? Ar žemyn nulinkę žiedelių galvutės neprimena skaisčiojo mergelės veidelio? O ta širdelė žiedų viduje, tasai šešėlis didelio lapo, iš kurio vystosi žiedai, o kvapas, kuris, kaip žinoma, sustabdo persmarkų širdies plakimą... Kiek tai panašumo į mergelės pavasarį!

Iš kitos pusės skaitraudonis gvazdikas, su savo aštriu kvapu, ar tai ne jaunystės, trokštančios šios žemės prabangu vaizdas? Puiki, auksinė jurginė — tai moteris trokštanti garbės ir turtų.

Rožė tai meilės gėlė. Ką širdis jaučia, o lūpos pasakyti nedrįsta, tai pasako antrai ypatai dovanotoji rožė... Neužmirštuolė yra atminimo gėlė, o žibuoklė reiškia kuklumą, lelija gi — nekaltybę.

Pagalios kam čia aiškinti ką kurį gėlė reiškia, nes bemaž kiekvienas vaikas tai žino, pakaks pabrėžti, kad tai yra kažkas taip puikaus, taip gyvo, kad dažnai gauname noro glamonėti tas gėles, tarytum jos tai jaustų, galvotų, kaip mes, esybės.

Gėlės pasmagina mums gyvenimą, pakelia mintį prie Dievo ir gimdo mūsų širdyje meilę prie paties Sutvertojo, kaip lygiai ir prie viso to, ką Jis sutvėrė. Gėlės išravi iš mūsų širdžių pavydą ir neapykantą, o mokina mus meilės, kurios taip maža dar yra pasauly! *J. B.*

Praktiški patarimai.

Kaip atitaisyti didžiasviestį.

Norint atitaisyti didžiasviestį, visų pirma reikia užpilti šaltu vandeniu ir pastatyti šaltoje vietoje. Kitą dieną nupilti vakarykštį vandenį ir užpilti nauju. Trečią dieną sviesto kiekybė sumažės ir jis pasidarys kietas. Tada bent penkiais vandeniais perplauti

---

dene — 1813 m. Įsigalėjus bedieviams devynioliktam šimtmetyje valstybės atšaukė tuos varžymus, kurie buvo taikomi masonams.

Masonų organizacija.

Masonai yra susidėję į ypatingas draugijas, kurios vadinas masonų ložomis. Loža masonai vadina ir savo susirinkimų vietą.

Viso pasaulio masonai vadina save broliais. Rašte žodį „brolis" masonai trumpina. Prie pirmųjų to žodžio raidžių pastato tris taškelius (br.'.), del to masonus dažnai vadina „trijų taškų arba punktų broliais". Masonai turi savotiškus ženklus, kuriuos jie nešioja, savotiškus žodžius, savotišką rankų paspaudimą. Pagal tai jie pažįsta kits kitą esant masoną. Savo posėdžiuose masonai užsideda savotišką rūbą, būtent žiurstą su masoniškais ženklais. Tie ženklai yra cirkelis, kėlė, vinkelis ir kūjis. Be to masonų ženklas yra šešeragė, arba Dovido žvaigždė, lygia, tokia pati, kokią naudoja žydai, kaipo žydiškumo ženklą.

Masonų ložos yra įvairių rūšių, kitaip sakant masonai laikosi įvairių apeigų. Masonai visų pirma dalinas į žydruosius ir raudonuosius. Vieni vadinas žydraisiais del to, kad jų ženklai yra žydros spalvos, kiti vadinas raudonaisiais masonais del to, kad jų ženklai yra raudonos spalvos. Žydrieji masonai vadinas Jono ložomis, o raudonieji — Andriejaus ložomis.

Žydrųjų arba joninių masonų nariai dalinas į tris laipsnius. Pirmojo, arba žemiausiojo laipsnio masonai vadinas mokiniais, antrojo laipsnio — pagelbininkai, o trečiojo — meistrai. Penki meistrai gali tverti naują ložą. Kiekvienas priimtasis tampa visos masonų organizacijos nariu.

Prie tų trijų laipsnių mokinio, pagelbininko ir meistro, kuriuos turi ir žydrieji ir raudonieji masonai, kai kurios masonų ložos pridėjo dar daugiau kitokių laipsnių, su įvairiais, kartais labai keistais pavadinimais: Taip pat šit prancūzų masonai prie trijų pirmųjų laipsnių pridėjo dar keturis naujus laipsnius. Septynis laipsnius turi ir Anglijos masonai, ir Didžioji Vokietijos loža Masonai illiuminatai, kuriuos įsteigė Weisshaupt, turi devynis laipsnius, švediškųjų apeigų masonai, kuriuos įsteigė K. F. Eklef, turi dvylika laipsnių. Andriejaus, arba raudonieji masonai, turi trisdešims tris laipsnius. Škotijos apeigą masonai turi taip pat 33 laipsnius, o Misraimo apeigų masonai, kuriuos įsteigė žy-

gerai pasūdyti ir dar kartą padėti šaltai. Paskutinį kartą išplauti ir jei bus dar neganėtinai sūrus, pridėti druskos. Taip parengtas sviestas metus nepages. Sviestą sūdant neimkit smulkios druskos. Sviestui sūdyti geresnė stambesnė druska. Ją reikia išplauti bent per du vandeniu, skardoje ar lėkštėje išdžiovinti ir tada, smulkiai sutrynus vartoti.

Kaip pažinti sviesto grynumas.

Kad ištirti, ar svieste, nėra kokių nors priemaišų, reikia įdėti trupinėlį į metalinį šaukštą ir pašildyti ant ugnies. Grynas sviestas greitai verda ir visiškai tyliai. Jei sviestas šnypščia ir spraga, tai rodo, kad jame yra kokių nors pigių priemaišų.

Kitaip dar galima ištirti įstačius mažą indelį su sviestu į karštą vandenį. Grynas sviestas bus visuomet tyras, negrynas visuomet drumstas.

Kaip apsaugoti dešras ir kumpius nuo pelėjimo.

Dešras ir kumpius galima apsaugoti nuo pelėsių arba pelėsius nuvalyti šiuo būdu: lėkštėje vandens ištirpinti tirštą druskos skiedinį ir juo ištrinti apipelėjusias dešras ar kumpius: pelėsiai tuojaus pranyks, o po kelių dienų nuvalyta mėsa apsitrauks smulkia druska, kuri apsaugos ją nuo tolimesnio pelėjimo.

Kaip išvalyti dėmes kilimuose.

Kad išnaikinti rašalo dėmes kilimuose, užpilama jas šlapia (drėgna) druska ir taip paliekama porai ar trims valandoms, paskui nušluostoma druska ir užpilama nauja. Po to dėmės visai išnyksta. Jei kilime yra riebalų dėmės, dedama ant jų pilką poperį ir per poperį perleidžiama karštu prosu, kas iškarto panaikina visas riebalų dėmes.

Kas daryti, kad stiklinės netrūkinėtų.

Reikalinga ilgai ir gerai išvirinti stiklines aliejuje, paskui pamažu jas ataušinti. Į panašiu būdu paruoštas stiklines be baimės galima pilti karštą vandenį — jos nepliš.

Taip galima išvengti sprogimo, ūmai įpilant karštą vandenį iki pat viršaus stiklinės, arba paliekant stiklinėje arbatinį šaukštelį.

Plonos stiklinės geriau atlaiko karštį, negu storos.

Plačiame Pasauly.

Premieras Voldemaras Londone

Šio mėn. 18 d. Lietuvos premieras ir užsienių reikalų ministeris, generalinio užs. reik. ministerijos seketoriaus lydimas išvyko Londonan. Prof. Voldemaro kelionė nėra netikėtas dalykas, nes jį buvo numatyta jau per pereitų metų gruodžio mėn. Tautų Sąjungos Tarybos sesiją Ženevoj ir galutinai jį liko nustatyta įteikus naujam Anglijos pasiuntiniui Lietuvai p. Adisonui savo įgaliojimus.

Prof. Voldemaras Londan atvyko gegužės mėn. mėn. 21 d. Prof. Voldemaras buvo priimtas anglų užs. reik. min. Chamberlaino, su kuriuo turėjo pasikalbėjimą Lietuvos Anglijos draugiškumo santykių pagilinimo reikalu. Min. Chamberlainas anglų parlamento rūmų salonuose Lietuvos premierui pagerbti suruošė iškilmingus pietus.

Ketvirtadienį, šio mėn. 24 dieną prof. Voldemaras bus priimtas Anglijos karaliaus.

Vokiečių parlamento rinkimai.

Sekmadienį, šio mėn. 20 dieną ėjo rinkimai į vokiečių Reichstagą (seimą). Išviso balsų paduota 30.592.442. Daugiausiai mandatų gavo socijaldemokratai — 152, toliau seka: vokiečių nacijonalistai — 73, centras (katalikai) — 63, Bavarijos liaudies partija 16, vokiečių liaudies partija (Stresemanno) — 51, demokratai — 25, ūkininkų partija — 23, Hitlerio partija (kaizerio šalininkai) — 12, komunistai — 54, krikščionys tautininkai — 10, kitos partijos gavo po kelis

---

das Michel Bedarride su savo dviem broliais, turį net devyniasdešimts laipsnių.

Svarbesnį vaidmenį masonų tarpe vaidina aukštesniųjų laipsnių masonai. Vienas pačių žymiųjų ir charekteringųjų aukštosios masonijos laipsnių yra trisdešimtasis laipsnis, vadinamas Kadošo kavalierium. Keliamasis į Kadošo laipsnį masonas prisiekia savo vyriausybei visišką paklusnumą, ištikimumą, nors del to reikėtų ir mirti, pagaliau prisiekia su ginklų pagalba kovoti su popiežium, griauti tikėjimą įvairiais prieinamais būdais, t. y. šmeižtais, melais, neteisingais liudymais, nužudymais ir t. t. Tatai kai kurie rašytojai Kadošo laipsnio masonus vadina stačiai žmogžudžiais. To laipsnio masonas turįs rodyti kelią visiems žemesniems masonams.

Viešai žinomas vyriausias masonų vadas ne visuomet yra faktinuoju masonų vadu. Dažnai pasitaiko, kad kokį labai aukštai visuomenėje pastatytą asmenį masonai paskelbia savo vyriausiuoju vadu dėliai pasipuošimo, o tikruoju vyriausiuoju vadu, kurs tikrai valdo masoniją, yra viešai visuomenei nežinomas.

Pati žymioji ir svarbioji masonų sąjunga yra Prancūzijoje, Ta sąjunga vadinas „Grand Orient de France" (Prancūzijos Didieji Rytai). Ta sąjunga yra pati galingoji Prancūzijos masonų įstaiga. Ji yra aukščiausioj Prancūzijos masonų mokytoja, įstatų ir įsakymų leidėja, vyriausia valdytoja ir teisėja. „Didžiųjų Rytų" sąjungos visuotinis susirinkimas esti kartą per metus. Tas susirinkimas sprendžia visus vyriausius klausimus. Bet tikrieji minė tosios sąjungos valdytojai yra „Didžiųjų Rytų" taryba, susidedanti iš trisdešimts trijų uoliausių masonų. Kiekvienas tos tarybos narys turi pasižadėti, kad nei jis pats, nei jo vaikai nesilaikys jokios religijos. Tą tarybą renka masonų sąjunga „Didieji Rytai" per savo visuotinąjį susirinkimą. Ta taryba visuomet gyvena Paryžiuje.

Neunberge (Šveicarijoj) 1900 met. tapo įsteigtas tarptautinis masonų biuras, Svarbesniuose klausimuose jis turi suvienyti viso pasaulio masonų veikimą.

Masonai, norėdami turėti didesnės įtekmės į pasaulio reikalų bėgį, stengiasi įtraukti į savo ložas kuo daugiau pačių žymiųjų žmonių, būtent valstybių prezidentų, ministerių, aukštųjų valdininkų, generolų, parlamento atstovų, turtuolių, rašytojų, laikraštininkų, advokatų, mokytojų, partijų vadų ir t. t.

(B. d.).

mandatus. Tautinės mažumos negavo nei vieno mandato (pereitame Reichstage buvo du), nors už tautines mažumas buvo paduota 70,000 balsų, tačiau jie buvo labai susiskaldę. Tokiu būdu išeina, kad rinkimus laimėjo kairieji.

Trūko baseinas su nuodų dujomis.

Hamburgo uoste Scholzenbergo cheminėj fabrikoj plyšo baseinas su nuodų „phosgen" dujomis Tos dujos karo metu buvo naudojamos dujinėms granatoms dirbti. Pasekmės esančios baisios. Arčiau esantieji žmonės krito be nuovokos ant žemės. Dirbusiųjų fabrike darbininkų tarpe kilo panika. Vėjo bangos dujas nunešė Wilhelmsburgo link ir užnuodijo visą apylinkę. Tolimesnės apylinkė tuojau buvo evakuotos. Žmonių aukos dar nesuskaitytos.

Lietuvių lenkų derybos.

Pirmadienį, šio mėn. 21 dieną įvyko Varšuvoje ministerių prezidijumo rūmuose pirmas lietuvių lenkų ekonominės, susisiekimo ir tranzito komisijos posėdis. Posėdį atidarė lenkų delegacijos pirmininkas, kuris, priėmus dienotvarkę, pasakė kalbą, kurioje, pasveikinęs lietuvių delegacijos pirmininką ir narius, pareiškė, kad komisijos uždoutis bus išrišti ekonominius, susisiekimo ir tranzito klausimus. Darbas tai būsiąs nelengvas, tačiau turėdamas omenyje, kad geri lenkų delegacijos norai susitarti ras atbalsio ir lietuvių delegacijoje, turįs vilties, kad visi sunkumai būsią nugalėti.

Į p. Szumlakowskio kalbą atsakė lietuvių delegacijos pirmninkas d-ras Zaunius, kurioje pareiškė, kad lygiai su tokiais pat gerais norais, kaipir lenkų delegacija, lietuvių delegacija dės visas pastangas, kad privedus derybas prie sekmingo galo.

Po kalbų paskaityta tarybų reguliamino projektas, kuris abiejų pusių priimtas. Sekantis posėdis paskirta gegužės 22 dieną.

Nepr. Lietuvoj.

Tautos šventė.

Šių metų Lietuvos Nepriklausomybės šventė gegužės 15 d. buvo švenčiama labai iškilmingai. Į Kauną privažiavo daug užsienio svečių, kelios lietuvių ekskursijos iš Amerikos, ir k. Iškilmės prasidėjo išvakarėse (gegužės 14 d.) Karo Muziejaus sodely. Čia buvo atlaikytos pamaldos už žuvusius del Lietuvos nepriklausomybės, iškilmingai atidengta ir pašventinta laisvės statula. Pritaikintą iškilmėms kalbą pasakė Resp. Prezidentas p. A. Smetona. Ant žuvusių už nepriklausomybę kapo buvo uždėta virš 20 vainikų. Tą pačią dieną vakare Vytauto kalne buvo suvaidinta misterija „Nuvainikuota Vaidelutė".

Gegužės 15 dieną iškilmės pradėta Aušros aikštėj pamaldomis 10 val. ryto. Po pamaldų įvyko kariuomenės, šaulių, skautų, ugnegesių ir dviratininkų paradai. Čia Valst. Prezidentas taip pat pasakė kalbą. Jam atsakė visuomenės organizacijų vardu Universiteto rekt. p. M. Romeris. Vakare visose viešose vietose iškilmingi susirinkimai, o teatruose vaidinimai. Miestas puikiai išpuoštas ir gausiai iliuminuotss.

Nauji paskyrimai.

Buvusis Lietuvos pasiuntinys Latvijai p. K. Bizauskas paskirtas Lietuvos įgaliotiniu Londonan, o buv. užs. reik. min. generalinis sekretorius p. Balutis Lietuvos įgaliotiniu Vašingtonan. P. K. Bizauskas jau išvyko Londonan, o p. Balutis vyksta Vašingtonan pirmomis birželio dienomis.

Procesija iš Kauno Pažaislin.

Nesenai Sovietų vyriausybė grąžino Lietuvai stebuklingąjį Pažaislio Dievo Motynos paveikslą, kuri rusai evakuodamiesi buvo išvežę Rusijon. Paveikslas buvo atvežtas Kaunan ir per Šeštines po iškilmingų mišių su procesija nuneštas į Pažaislį. Procesija buvo labai iškilminga, dalyvavo joje vyriausybės ir visuomenės organizacijos atstovai, universiteto profesoriai, studentų korporacijos, profesinės draugijos, moksleiviai ir didedeliausia minia maldininkų. Pažaisly J. E. Kauno Arkiv. Juozapas Skvireckis bažnyčios prieangy atlaikė pontifikalines mišias, kuriose dalyvavo ir Resp. prezidentas p. A. Smetona. Po mišių paveikslas buvo įneštas bažnyčion.

Tą paveikslą popiežius Aleksandras VII septynioliktam šimtmetyje dovanojo Lietuvos Didžiajam Kancleriui Pačiam, kad jis tą paveikslą parsivežtų į savo Ramybės kalną Kauno panemunėje, kur buvo įsteigęs Kamaldulų ordeno vienuolyną. Paveikslas buvo brangus, lygus aukščiausiems dailės pavyzdžiams. O Lietuvai jis tapo brangesnis, kai juo imta aukštai kelti Marijos garbė, pritariant iš Jos visokių visokiausių malonių, ypač sveikatos. Pažaislio stebuklingasis Dievo Motynos paveikslas per pusantro šimto metų buvo, tikra to žodžio prasme, Ligonių Sveikata.

Lietuvių lenkų derybos.

Sąryšy su Nepriklausomybės iškilmėmis lietuvių lenkų derybos šio mėn. 12 d. buvo pertrauktos ir lenkų delegacija tą pačią dieną išvyko Varšuvon.

Lenkų delegacija buvo atsivežusi du saugumo pakto projektu, kuriuos patiekė lietuvių delegacijai. Pasikodė, kad saugumo paktai Lietuvai nepriimtini ir komirija juos peržiurėjusi atmetė. Lietuviai ruošia savo prosektus.

Nuostolių atlyginimo subkomisija peržiūrėnėjo patiektas Lietuvos nuostolių sąskaitas. Šios subkomisijos darbai palietė tiktai gen. Želigowskio padarytų nuostolių atlyginimo klausimą. Jokių kitų pasiulymų šioj subkomisijoj nebuvo svarstoma, taip pat ir lenkai jokių savo kontreikalavimų neišstotė.

Matyti, kad sąskaitos buvo tikrinamos labai skrupuliatiškai, kad „Liet. Aido." pranešimu, tikrinant vieną lietuvių patiektą sąskaitą lenkai atkreipė demėsį į tai, kad perbrangiai įkainuotas yra rašomasis stalas. Abi pusės ėmė derėtis. Po neilgų ginčių lietuviai sutiko apkainuoti stalą 200 litų pigiau.

Vilniaus kronika.

Lietuvių maldininkų procesija į Kalvariją per Sekmines.

Šeštadienį, gegužės mėnesį 26 dieną 8 val. rytą maldininkai atvažiuoja į Vilnių. Stoty juos pasitinka Sv. Kazimiero Draugijos atstovas; iš tenai eina pro Aušros Vartus į Šv. Mikalojaus bažnyčią. Prie Šv. Mikalojaus bažnyčios sužino nakvynei vietas. Nuo 4 val. Šv. Mikalojaus bažnyčioje galima atlikti išpažintį. Gegužinės pamaldos katedros bažnyčioje 6 val. 30 min. vakaro.

Pirmąją Sekminių dieną, gegužės 27 dieną, 6 val. rytų maldininkai klauso šv. mišių Aušros Vartų koplyčioje; paskui renkasi prie šv. Mikalojaus bažnyčios, iš kur 8 val. rytą eina į Kalvariją.

Antrąją Sekminių dieną, t. y. gegužės 28 d. val. rytą maldininkai klauso katedros bažnyšioje šv. mišių, kurias laikys J. E. vyskupas Michalkevič'ius; po misių bus lietuviškas pamokslas. Po maldų bus lankomi Vilniaus įdomuma.

„Hromados“ byla pasibaigė.

Ėjusi Vilniuje apie trejetą mėnesių gudų organizacijos „Hromados“ byla, pagalios pąsibaigė ir šio mėn., 22 d. paskelbta teismo sprendimas. Kaltinamųjų buvo 56. Iš jų apkaltinta 37 ir 19 išteisinta. Nubausti: buv. lenkų seimo atstovai Taraškievičius, Rak-Michajłowskis, Miotła ir Vołošyn'as *12 metų sunkiųjų darbų kalėjimo*, Bursiewicz'ius ir Okinczyc'as 8 m. sunkiųjų darbų kalėjimo, Jakimowicz'ius, Szuszkiewicz'ius, Poddubik'as, Szkodzicz'as, Gielda, Sawańc'as ir Kalinouski's po 6 metus sunk. d. kalėjimo, Potaperuk'as, Sıniaka, Jakubczyk'as, Jefimowicz'ius, Šraćka, Dragun'as, Kozicza, Łabuńka ir Antonowicz'ius — po 5 m., Hoćkówna, Balickis, Kołpak'as, Kot, Sałyga, Szczyglinskis, Nikiforowskis, Daniłowicz'ius, Białomysz'as ir Zdaniuk'as — po 4 m., Potockis, Charkiewicz'ius ir Jankowskis — po 3 metus. Visiems įskaityta po vienus metus, išsėdėtus prieš teismą.

Išteisintųjų skaičiuj pažymėtini: Ostroūskis, buv. gudų gimnazijos direktorias, Antanas Luckiewicz'ius ir pravoslavų dvasiškis Kowsz'as.

Paskaičius teismo ssprendimą, kažin kas metęs į kaltinamuosius gėlėmis, o visi kaltinamieji tuo tarpu užgiedojo tautinį gudų himną.

Tautos šventės minėjimas.

Šių metų gegužės 15 dieną, kaipo Tautos Šventę minėjo ir Vilniaus lietuviai. Lietuvių Studentų Sąjunga tą dieną padarė iškilmingą savo susirinkimą Lietuvių klube, į kurį pasikvietė nemaža svečių. Čia laikė paskaitą kun. K. Čibiras tema: „Lietuvos laimejimai per 10 Nepriklausomybės metų“. Po to ėjo koncertinė dalis, žaislai ir šokiai.

Moksleiviai, mokytojai ir dalis visuomenės Nepriklausomybės šventę apvaikščiojo Vytauto Didžiojo giminazijos salėje: Čia laikė paskaitą d-ras D. Alseika. Ir vienur ir kitur publikos buvo gana daug.

Lietuvių amatų mokyklos paroda.

Liet. Labdarybės Draugijos amatų mokykla rengia savo mokinių darbų parodėlę prie Aušros vartų g. Nr. 12. Paroda bus atidaryta šeštadienį prieš Sekmines ir tęsis ligi birželio mėn. 5 d. Paroda atidaryta kasdien nuo 8 val. ryto iki 8 val. vakaro.

Įvairenybės.

Kaip aukštai lekioja paukščiai. Apie paukščių lekiojimo aukštumą padavė fon Sucanus tarptautiškame zoologų suvažiavime Berlyne labai įdomių davinių, paremtų skraidymo oru patyrimais.

Skraidytojas Hergeseli iš Strasburgo laike vieno iš savo skraidymų sutiko arą aukštumoje 3000 metrų, gi kitą kartą pastebėjo du garniu aukštumoje 900 metrų. Vieną kartą sutiktas 1000 metrų aukštumoje vieversys, o kitą kartą pasirodė du juodvarniai, ar varnos 1400 metrų aukštumoje. Vienok tai yra labai retos išimtys. Už 1000 metrų ribos sutinkami paukščiai labai retai, 400 metrų aukštumoje vis tiktai nedažnai, ir jau žemiau .00 metrų prasideda erdvė kur pilna lakūnų.

Viena vokiečių ornitologijos (plunksnuočių mokslo) draugija padarė keletą įdomių tyrimų, liečiančių paukščių skraidymo būdą žymesnėse aukštumose.

Buvo imama su savimi į skraidomą pūslę (balioną) balandžiai ir buvo išleidžiama aukštumoje tarpe 900 ir 3000 metrų. Jeigu oras buvo giedras, balandžiai nusileisdavo žemyn tiesiai, gi jeigu rodėsi, kad apačioje yra rūkų debesys, kurie užstojo jiems matymo plotą žemėje, labai neramiai sukinėjosi apie skraidomą pūslę ir kaip tiktai surado bet kokį tarpą rūkuose, žaibo greitumu puolė pro tą tarpą žemėn.

Tie patyrimai verčia manyti, kad paukščiai labai nenoriai lekia į didesnes aukštumas, t. y. kad bendrai imant, lekia iki tokios ribos, kuri yra jiems reikalingu susipažinti su vietove. Susipažinti su vietove geriausia jie gali tokioje aukštumoje, iš kurios gerai mato žemės paviršių.

Penkių dešimčių kilometrų atstume nuo gyvenamos vietos buvo išleisti keli balandžiai. Oras buvo ūkanotas. Pirmas iš balandžių sugrįžo po 3 valandų, kitas valanda vėliau, gi likusieji atlėkė tiktai prieš vakarą, nors jie buvo išleisti tuo pačiu laiku. Pasirodė, kad tai pačiai kelionei atlikti balandžiai praleido maždaug apie 45 minutes.

Taigi yra manoma, kad susipažinimo su vietove atžvilgiu svarbiausią vaidmenį vaidina ne vadinamas instinktas (nujautimas), bet daugiau matymas.

JUOKAI.

Vaistinėje.

Jaunas provizorius, paėmęs už vaistus du auksinu ir penkis skatikus, pastebi, kad du auksinai netikri. Nusiminęs atsiprašinėja vaistinės savininką, jog nepastebėjęs ir tuo būdu padaręs jam nuostolįų.

— Ar bent tie penki skatikai yra geri, — klausia vaistininkas.

— Geri.

— Na, tai nėra ko nusiminti. Ir taip dar turime tris skatikus uždarbio, nes vaistai sau kainuoja du skatiku.

— Mamyte. aš nekenčiu to Jonuko; tai biaurus, nepakenčiamas vaikas.

— Negalima taip sakyti, Stasiuk, juk Rašte Šventam pasakyta, kad visus reikia lygiai mylėti.

— Tai tiesa, mamyte, bet kai Šventąjį Raštą rašė tai Jonuko pasauly dar nebuvo.

Perdaug nori.

— Žinai, kad ta Veronika vis tik be galo negraži.

— Negraži? Iš tolo nieko sau.

— Na, žinai perdaug jau tu nori. Tur būt norėtum, kad kiekvienu kartu ant Gedimino kalno lipčiau į ją žiūrėti.

Nesigėdina.

— Ir ne gėda tau vienoj klasėj tris metus sėdėti?

— Aš čia jokios gėdos nematau. Mūsų lotynų kalbos mokytojas koks protingas žmogus, o kiek metų toj pačioj klasėj sėdi? Bene dvylikti?!. ir nesigėdina.

Atsakomasis redaktorius ir leidėjas: P. Serafinavičius. Odbito w drukarni M. Latour'a, Wilno.